

Sygn. akt IV RC 255/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku IV Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Ewa Szczutowska

Protokolant Joanna Stobińska

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2016 r. w Gdańsku

sprawy z powództwa J. C. (1)

przeciwko J. C. (2)

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

I oddała powództwo;

II kosztami postępowania sądowego w zakresie opłaty od pozwu w kwocie 200 (dwieście) złotych obciąża powódkę, uznając te koszty za uiszczone w całości, znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV RC 255/14

UZASADNIENIE

Powódka J. C. (1) wniosła przeciwko swojemu mężowi J. C. (2) pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną tj. od dnia 1 marca 2012 roku.

W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 2 lipca 2012 roku powódka złożyła pozew o rozwód bez orzekania o winie, a sprawa rozwodowa toczy się przed Sądem Okręgowym w Gdańsku pod sygn. akt II C 2710/12. Dalej wyjaśniono, że strony pozostają w faktycznej separacji od 21 stycznia 2013 roku kiedy to zaprzestały wspólnie zamieszkiwać. Nadto strony nie prowadzą wspólnego gospodarstwa od dnia 1 marca 2012 roku. Z tą datą strony podjęły decyzję o podziale mieszkania do korzystania i o podziale opłat związanych z jego eksploatacją po połowie. Pozwany nie uiszczał swojej części opłat i nie informował o tym powódki, co skutkowało powstaniem zadłużenia, koniecznością jego spłaty przez powódkę, a wobec dalszego niespłacenia przez pozwanego – naliczaniem odsetek i postępowaniem egzekucyjnym. Wyjaśniono również, że w trakcie trwania małżeństwa pozwany zaciągał liczne zobowiązania, których regulowania zaprzestał po zakończeniu prowadzenia z powódką wspólnego gospodarstwa domowego. Pozwany już w 2012 roku był dodatkowo zadłużony w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą na kwotę około 32.000 zł na rzecz swoich kontrahentów. W trakcie trwania małżeństwa J. C. (2) nie informował powódki o zadłużeniu, nie przekazywał jej korespondencji wierzycieli. Powódka wskazała, że na skutek zaniechań pozwanego w spłacie zaciągniętych przez niego zobowiązań rodzinie odcięto ciepłą wodę, energię elektryczną, nieruchomość stron obciążono hipoteką, a z wynagrodzenia powódki prowadzona jest egzekucja.

/pozew – k. 2-5/

W piśmie z dnia 4 października 2014 roku powódka wskazała, że Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 28 maja 2014 roku, w sprawie o sygn. akt II C 2710/12, orzekł rozwód pomiędzy stronami, a powyższy wyrok we wskazanej

części uprawomocnił się w dniu 20 czerwca 2014 roku. W ocenie powódki jednakże ustalenie wcześniejszej daty rozdzielnosci majątkowej stron jest nadal zasadne.

/pismo z dnia 4.10.2014 r. – k. 76-77/

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazał, że twierdzenia powódki są nieaktualne bowiem wszystkie długi wskazane w pozwie i w piśmie z dnia 4 października 2014 roku zostały uregulowane.

/odpowiedź na pozew – k. 105/

Na rozprawie w dniu 23 września 2016 roku pełnomocnik powódki wniósł o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z datą 1 marca 2012 roku, ewentualnie z datą 21 stycznia 2013 roku.

/protokół z dnia 23.09.2016 r. – k. 193-200c/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Strony zawarły związek małżeński w dniu 24 września 1999 roku w G., mają wspólnie dwoje małoletnich dzieci.

Strony tworzyły zgodne małżeństwo do czasu zajścia w drugą ciążę przez powódkę. Od tego czasu pojawiły się pierwsze problemy stron, albowiem powódka musiała prowadzić oszczędny tryb życia i oczekiwała pomocy od pozwanego. W tym okresie to jest w 2009 roku pozwany pracował jako agent stacji benzynowej i osiągał dochody pozwalające rodzinie na wygodne i dostatnie życie, w tym na wakacje za granicą. Problemy nawarstwiły się w grudniu 2010 roku, gdy powódka straciła pracę. Miała nadzieję, że pozwany zacznie oszczędzać, jednak on prowadził kosztowny tryb życia. Strony próbowały bezskutecznie ratować małżeństwo poprzez wyjazd na wakacje w czerwcu 2011 roku. Po powrocie z urlopu pozwany stracił pracę, co znacznie wpłynęło na pogorszenie ich sytuacji materialnej i osobistej. Od tego momentu pojawiły się poważne problemy finansowe i na tym tle dochodziło do kłótni między stronami.

Strony mieszkały wówczas we wspólnym zakupionym na kredyt mieszkaniu. Obciążone były miesięcznymi wydatkami związanymi z kredytem mieszkaniowym (około 1.200 zł), opłatami mieszkaniowymi, opłatami za dostawę mediów (około 950 zł), przedszkolem małoletniego M. (400 – 500 zł). Pozwany jesienią 2011 roku w celu osiągnięcia dochodu wydzierżawił bufet szkolny, ale strony zaciągnęły na ten cel kredyt konsumpcyjny. Powódka podjęła również pracę w listopadzie 2011 roku. Problemy finansowe stron i ich relacje stopniowo pogarszały się. Strony po podjęciu decyzji o rozwodzie początkowo mieszkały razem i wspólnie ponosiły koszty utrzymania. Pozwany nie realizował jednak swego obowiązku co spowodowało zadłużenie z tytułu czynszu, dostaw energii. Strony nie spłacały również systematycznie kredytu zaciągniętego na mieszkanie.

W dniu 5 lipca 2012 roku J. C. (1) wniosła pozew o rozwód.

W styczniu 2013 roku powódka wyprowadziła się ze wspólnego mieszkania stron i wraz z synami zamieszkała w mieszkaniu swojej siostry, z uwagi na odcięcie prądu we wspólnym mieszkaniu stron. Do czasu wyprowadzenia się powódki ze wspólnego mieszkania, strony wspólnie sprawowały opiekę nad dziećmi, nie było podziału zakupów i dzielenia się rachunkami. Pozwany również wyprowadził się ze wspólnego mieszkania stron. Po styczniu 2013 roku strony uzgodniły, że sprzedadzą wspólne mieszkanie i z uzyskanych środków finansowych uregulują zadłużenia. Strony w tym celu zasięgały porady również u radcy prawnego. Strony nadal wspólnie opiekowały się dziećmi.

/dowód: zeznania B. C. – k. 187-188, zeznania A. C. – k. 189-190, zeznania I. C. – k. 194-196, zeznania powódki – k. 197-200, zeznania pozwanego – k. 200-200b, akta sprawy II C 2710/12 – wyrok z dnia 28.05.2014 r. wraz z uzasadnieniem – k. 388-401, akta sprawy I. N. (...), akta sprawy I. N. 799/12/

Z tytułu toczących się postępowań egzekucyjnych przeciwko stronom zajęte zostało wynagrodzenie powódki, egzekucja z kont bankowych pozwanego jak i z innych składników jego majątku była bowiem bezskuteczna pomimo

że osiągał on dochody. Strony były zadłużone wobec Wspólnoty Mieszkaniowej z tytułu opłat eksploatacyjnych związanych z korzystaniem ze wspólnego mieszkania i zobowiązały się do spłaty zadłużenia. W związku z powyższym zadłużeniem przeciwko stronom został wydany nakaz zapłaty na skutek pozwu wniesionego przez Wspólnotę Mieszkaniową, a następnie wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne. Strony zalegały również z regulowaniem płatności za energię elektryczną w związku z czym operator wypowiedział umowę. Powódka spłaciła powyższe zadłużenie. Wskutek zajęć komorniczych powódka spłaciła łącznie kwotę 14.000 zł. Pozwany w okresie od 2005 do 2012 roku spłacał raty kredytu mieszkaniowego, łącznie spłacił około 50.000 zł.

/dowód: pismo z dnia 3.09.2012 r. – k. 8, oświadczenie – k. 10, potwierdzenie przelewu – k. 11-12, k. 19-20, nakaz zapłaty – k. 13, pisma komornika – k. 14-17, k. 21-27, k. 78-82, pismo z dnia 3.12.2012 r. – k. 18, zeznania powódki – k. 197-200, zeznania pozwanego – k. 200-200b /

Pozwany w trakcie trwania małżeństwa zaciągał liczne zobowiązania kredytowe. Dnia 22 sierpnia 2011 roku pozwany zaciągnął w Banku (...) S.A. kredyt na działalność gospodarczą w kwocie 36.000 zł, a kredyt ten został poręczony przez powódkę. (...) Bank (...) S.A. wszczął przeciwko stronom postępowanie egzekucyjne. Powódka miała również zaległości podatkowe.

/dowód: umowa z dnia 22.08.2011 r. – k. 28-35, umowa z dnia 12.10.2011 r. – k. 36-38, zawiadomienie – k. 46, wezwanie do zapłaty – k. 47, pisma komornika – k. 39-45, k. 48-49, pismo z dnia 1.08.2013 r. – k. 50, zaświadczenie z dnia 30.07.2013 r. – k. 51-52/

Wszelkie zadłużenia zostały spłacone kiedy to zostało sprzedane wspólne mieszkanie stron w maju 2014 roku. W sprzedaży mieszkania stronom pomagał pośrednik. Egzekucja prowadzona przeciwko stronom z wniosku Banku (...) S.A. została umorzona na podstawie postanowienia z dnia 9.06.2014 r. – k. 131.

/dowód: faktury – k. 119-121, potwierdzenia przelewu – k. 122, k. 124, k. 127-128, zaświadczenie – k. 123, pismo wierzyciela z dnia 4.06.2014 r. – k. 125-126, zaświadczenie komornika – k. 129, pismo z dnia 11.06.2014 r. – k. 130, postanowienie o umorzeniu – k. 131, postanowienia o zakończeniu egzekucji – k. 132-133, pokwitowanie – k. 141, umowa z dnia 23.05.2014 r. – k. 144-145, zeznania powódki – k. 197-200, zeznania pozwanego – k. 200-200b/

Wyrokiem z dnia 28 maja 2014 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku, w sprawie o sygn. akt II C 2710/12, w pkt 1 związek małżeński J. C. (1) i J. C. (2) rozwiązał przez rozwód bez orzekania o winie stron. W pkt 2 Sąd wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron M. C. (1) powierzył ojcu J. C. (2) ograniczając władzę rodzicielską matki do współdecydowania w istotnych sprawach małoletniego w przedmiocie leczenia i wykształcenia. W pkt 3 zaś Sąd wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron M. C. (2) powierzył matce ograniczając władzę rodzicielską ojca do współdecydowania w istotnych sprawach małoletniego w przedmiocie leczenia i wykształcenia.

Wyrok w zakresie pkt I uprawomocnił się z dniem 15 lipca 2014 roku. Strony wniosły apelację od powyższego wyroku, jednakże w części która nie dotyczyła pkt 1 wyroku.

/dowód: akta sprawy II C 2710/12 – wyrok z dnia 28.05.2014 r. wraz z uzasadnieniem – k. 388-401, zarządzenie – k. 444/

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego oraz zasad doświadczenia życiowego. Sąd oparł się na treści dokumentów urzędowych załączonych do akt sprawy i dał im wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.). Materiał dowodowy obejmujący złożone do akt dokumenty należało uznać za w pełni wiarygodny i dający pełną możliwość czynienia na jego podstawie ustaleń faktycznych. Prawdziwość dokumentów, z których przeprowadzono dowód, nie nasuwała zastrzeżeń. W ocenie Sądu stanowiły one wiarygodne źródło zawartych w nich informacji. Sąd przeprowadził również dowód z akt spraw o sygn. II C 2710/12, I. N. (...) i I. N. 799/12.

Sąd dał wiarę także zeznaniom powódki oraz zeznaniom pozwanego w zakresie, w jakim były one spójne i logiczne.

Sąd co do zasady uznał za wiarygodne zeznania świadków B. C., A. C. i I. C. bowiem były one logiczne i znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym uznanym za wiarygodny.

Wedle art. 52 § 1 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej. Rozdzielnosc majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielnosc majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu (§ 2).

Orzekanie o zniesieniu małżeńskiej wspólności majątkowej z datą wsteczną jest dopuszczalne także po prawomocnym rozwiązaniu związku małżeńskiego przez rozwód, jeżeli powództwo zostało wytoczone przed tą datą (por. uchwała SN z dnia 14.04.1994 r., sygn. III CZP 44/94).

Podkreślić należy, że ważnymi powodami, o których mowa w przepisie art. 52 § 1 k.r.o. jest m.in. okoliczność, że małżonkowie żyją w rozłączeniu i jest to stan trwały (separacja faktyczna). Przez ważne powody w rozumieniu powołanego wyżej przepisu rozumie się najogólniej takie sytuacje, w których dalsze trwanie wspólności majątkowej pociąga za sobą poważne zagrożenie - lub tym bardziej naruszenie - interesu majątkowego małżonka żądającego zniesienia wspólności.

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 2003 roku, w sprawie o sygn. akt IV CKN 1710/00, ustrój małżeńskiej wspólności majątkowej ma na celu wzmocnienie rodziny oraz zapewnienie jej ustabilizowanej bazy materialnej i najlepiej realizuje zasadę równych praw obojga małżonków w dziedzinie stosunków majątkowych, stanowiących materialną podstawę funkcjonowania rodziny. Przez ważne powody, dające podstawę do zniesienia tej wspólności, przyjęło się rozumieć wytworzenie się takiej sytuacji, która w konkretnych okolicznościach faktycznych wywołuje stan pociągający za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny.

Zniesienie wspólności ustawowej w warunkach separacji faktycznej, będącej wynikiem rozkładu pożycia małżeńskiego wywołanego zachowaniami jednego z małżonków, przy jednoczesnym zachowaniu przez każdego z małżonków możliwości zarządzania majątkiem wspólnym, jest sprzeczne z dobrem rodziny (por. wyrok SN z dnia 7.01.2000 r., sygn. akt II CKN 662/98).

Zwrócić należy uwagę, że nie mogą stanowić ważnego powodu - w rozumieniu art. 52 k.r.o. - do zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej same niepowodzenia gospodarcze małżonka i zamiar ich zminimalizowania przez uniemożliwienie wierzycielom egzekucji z majątku dorobkowego małżonków (por. wyrok SN z dnia 3.09.1997 r., sygn. akt I CRN 105/96).

W ocenie Sądu powództwo zasługuje na oddalenie.

Wskazać należy, że powódka wniosła o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z dniem 1 marca 2012 roku, ewentualnie z dniem 21 stycznia 2013 roku uzasadniając powyższe separacją faktyczną stron. W toku sprawy wykazano, że strony nie zamieszkują razem od stycznia 2013 roku. Podkreślić należy, że do czasu wyprowadzenia się powódki ze wspólnego mieszkania, strony wspólnie sprawowały opiekę nad dziećmi, nie było podziału zakupów i dzielenia się rachunkami. Wobec powyższego do stycznia 2013 roku nie miała miejsca separacja faktyczna stron zatem żądanie ustalenia rozdzielnosci majątkowej z dniem 1 marca 2012 roku należało uznać za bezzasadne. Wskazać należy, że po styczniu 2013 roku strony uzgodniły, że sprzedadzą wspólne mieszkanie i z uzyskanych środków finansowych uregulują zadłużenia. Strony w tym celu zasięgały porady również u radcy prawnego. Strony nadal wspólnie opiekowały się dziećmi. Z powyższego wynika, że we wskazanym okresie czyli po styczniu 2013 roku strony podjęły wspólne działania w celu wyjścia z trudnej sytuacji finansowej, a zatem separacja faktyczna małżonków nie uniemożliwiała im współdziałania w zarządzie ich majątkiem wspólnym. Nie można również pominąć, że część zobowiązań zaciągniętych przez pozwanego wiązała się z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej. Jak

słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 1995 roku, w sprawie o sygn. akt III CRN 2/95, które to stanowisko tutaj Sąd w całości podziela, dług zaciągnięty w interesie rodziny może oznaczać nie tylko jak dotychczas dług zaciągnięty na utrzymanie rodziny, ale często także dług zaciągnięty na działalność gospodarczą, a niepowodzenia w niej nie mogą obciążyć jedynie małżonka ją prowadzącego, chyba że działania jego były tak rażąco nieracjonalne, iż wykraczają poza mieszczące się w ryzyku związanym z działalnością gospodarczą.

Podkreślić należy, że strona występująca z powództwem o ustalenie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną musi wykazać przede wszystkim swój interes prawny w takim rozstrzygnięciu. Interes ten musi istnieć przez cały czas trwania postępowania. W przedmiotowej sprawie wszelkie zadłużenia stron zostały spłacone po sprzedaży wspólnego mieszkania, która to miała miejsce w maju 2014 roku. W ocenie Sądu, z uwagi na brak interesu prawnego powódki, zniesienie wspólności majątkowej z datą wsteczną stało się niecelowe.

Nie można również pominąć, że skutkiem uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód małżeństwa jest ustanie majątkowej wspólności ustawowej, powstałej z chwilą zawarcia małżeństwa. W przedmiotowej sprawie wyrok w powyższym zakresie uprawomocnił się z dniem 15 lipca 2014 roku i z tą datą ustała wspólność majątkowa małżeńska pomiędzy stronami.

Mając więc na uwadze powyższe Sąd na mocy art. 52 § 1 k.r.o. a contrario orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania w zakresie opłaty od pozwu Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c., jednocześnie znosząc wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego.